

“La croada dels nens” (Bertolt Brecht)

Objectius

A partir de la lectura i anàlisi i comentari del poema èpic de Bertolt Brecht es tracta de:

- Reflexionar sobre els conflictes bèl·lics i les seves conseqüències.
- Conèixer mitjançant un poema èpic la barbàrie que va representar, en aquest cas, la Segona guerra mundial.
- Reflexionar sobre la solidaritat i altres valors que transmet el poema: responsabilitat, altruisme, generositat, tolerància, valentia...
- Desenvolupar el gust per la lectura, per la literatura, i per l'art.

Descripció de l'activitat

- Es tracta de reflexionar conjuntament sobre les conseqüències de la guerra i els conflictes en general així com sobre la cultura de la pau a partir d'un poema èpic, tot un clàssic, de l'escriptor alemany Bertolt Brecht, escrit l'any 1939, als inicis de la Segona guerra mundial i basat en un anònim antic poema medieval (1.212).
- L'alumnat llegirà el poema, l'analitzarà i comentarà en grup-classe, individualment i en petits grups. També consultarà informació complementària.
- Posteriorment cada grup crearà un mural artístic que s'acabarà exposant públicament a la resta del centre. La representació mural del poema contindrà alguna frase seleccionada del mateix o sobre el mateix. Finalment els murals es passaran a format digital i es penjaran al MOODLE i al web del centre.

Recursos emprats

- Text del poema.
- Fitxes de treball de l'alumnat per a cada sessió.
- Material per la confecció dels murals (papers, retoladors, etc.)
- MOODLE (o altra plataforma)
- Ordinadors.

Temporització

Quatre sessions:

- Primera sessió:
 - El professor/a fa preguntes de diagnosi inicial al voltant del que l'alumnat opina sobre els conflictes bèl·lics i sobre el que l'alumnat sap sobre el context del poema (Segona guerra mundial)
 - S'explica breument el context del poema i de l'autor.
 - Es fa una lectura col·lectiva del poema i una reflexió general en veu alta.
 - A partir d'aquí es fa un exercici individual (Fitxa 1)
 - Com a feina per fer a casa, l'alumnat amplia informació a partir de la consulta dels enllaços i penja comentari al fòrum del MOODLE.
- Segona sessió:
 - Es creen els grups de treball (heterogenis, assignats per professor/a)

- Els grups nomenen un secretari, que serà el responsable del grup i que recollirà les opinions. Analitzen el poema en funció del que havien contestat individualment a la sessió anterior i del qüestionari d'aquesta sessió i al final es fa una posta en comú amb els altres grups (Fitxa 2)
- Tercera sessió:
 - Els grups elaboren els murals i en acabar es munta exposició (per exemple a passadissos del centre) Fan fotos i muntatge que després penjaran a web del centre (Fitxa 3)
- Quarta sessió:
 - Es fa una valoració global de l'activitat i de la feina del grup i autoavaluació individual (Fitxa 4: Graelles 1 i 2)

Alumnat a qui s'adreça especialment

- S'adreça a tot l'alumnat de tercer, quart d'ESO i Batxillerat. Inclou perfectament l'alumnat de més diversitat.

Aspectes didàctics i metodològics

- L'aprenentatge ha de ser significatiu.
- La construcció del coneixement és col·lectiva.
- Es tracta de fer una reflexió ètica i filosòfica en torn a fets històrics de la memòria democràtica i històrica expressats en un poema èpic.
- La reflexió serà individual i en grups cooperatius.
- El treball en grups s'ha de plantejar barrejant l'alumnat: és millor que sigui el professorat qui els agrupi i també de forma heterogènia, justament perquè així, i en paral·lel al poema, l'alumnat interaccionarà i es relacionarà.
- Cal que es treballi des de les emocions que desperta el poema per tal de cercar l'empatia.
- Es treballarà en la seqüència d'exploració idees prèvies, introducció de nous continguts, estructuració de coneixements i aplicació d'aquests.
- Al final s'ha de poder fer el salt des del que es planteja el poema a la realitat quotidiana: dels conflictes bèl·lics i les seves conseqüències també als nostres conflictes quotidians amb els altres i la manera de solucionar-los; de la reflexió sobre l'espècie humana en general, a la reflexió sobre el nostre comportament, i finalment s'ha de poder arribar a la valoració de la necessitat de tenir cura dels altres i de construir un món millor per a tots i totes on els conflictes es solucionin d'una altra manera.
- L'avaluació serà inicial, formativa i sumativa i considerarà les competències assolides. Es valoraran a parts iguals els continguts conceptuals, els procedimentals i els actitudinals i tot això en funció de la diversitat de l'alumnat. Es farà una valoració de la pròpia activitat i una autoavaluació de l'alumnat i dels grups.
- S'estimularà l'expressió artística.
- S'estimularà l'ús de les TAC.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts:

- Bertolt Brecht.
- Segona guerra mundial.
- Nacionalsocialisme.
- Cultura de la pau.
- Diversitat cultural.
- Valors: solidaritat, responsabilitat, altruisme, generositat, tolerància, valentia...

Competències:

- Competència social i ciutadana.
- Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
- Competència artística i cultural.
- Competència de l'aprendre a aprendre.
- Tractament de la informació i competència digital.

Processos:

- Problematitzar, conceptualitzar i concloure.
- Comentari de text filosòfic.
- Debat.
- Clarificació de valors.
- Treball en grups cooperatius.
- Producció de mural artístic en paper.
- Producció mural en format digital.
- Valoració de l'activitat i autoavaluació individual i dels grups.

Documents adjunts

Material alumnat, que conté:

- Poema "La croada dels nens"
- Fitxa primera sessió: Comentari individual.
- Fitxa segona sessió: Treball de comentari per grups.
- Fitxa tercera: Creació del mural (en format paper i digital).
- Fitxa quarta sessió: Valoració per grups i autoavaluació individual.

Enllaços: (setembre 2013):**Bertolt Brecht:**

- http://www.pencatala.cat/ctdl/autors_traduits/bertold_brecht/
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Bertolt_Brecht

Segona guerra mundial:

- <http://www.buxaweb.com/historia/temes/contemp/segonaguerramundial.htm>

Polònia:

- <http://www.enciclopedia.cat/enciclopèdies/gran-enciclopèdia-catalana/EC-GEC-0051836.xml?s.q=polonia#.UiRbV-AdLkw>

Holocaust:

- <http://www1.yadvashem.org/yv/es/index.asp>

Cultura de la pau:

- <http://fundipau.org/seccio/recursos-educatius/>

Resolució mediada de conflictes internacionals:

- <http://www.dicc.hegoa.ehu.es/listar/mostrar/190>

Valors ètics:

- <http://www.xtec.cat/~lvallmaj/passeig/explora2.htm>

Bibliografia:

La croada dels nens, de Bertolt Brecht. Versió de Jaume Escala Pujadó. Il·lustracions de Carme Solé Vendrell. Col·lecció Els Contes d'Aram. Editorial Magenta Universal Productions. Barcelona, 2011.